

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

2021 он 07 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар ХЭГ/1856

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Б.БАТТӨМӨР ТАНАА

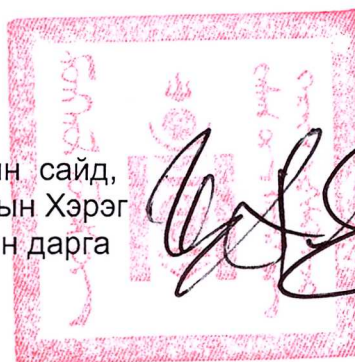
Асуулгын хариу хүргүүлэх тухай

Монгол Улсын гадаад өрийг бууруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ, цаашид баримтлах бодлогын талаар Монгол Улсын Ерөнхий сайдад тавьсан асуулгын хариуг Танд хүргүүлж байна.

Хүлээн авч, танилцана уу.

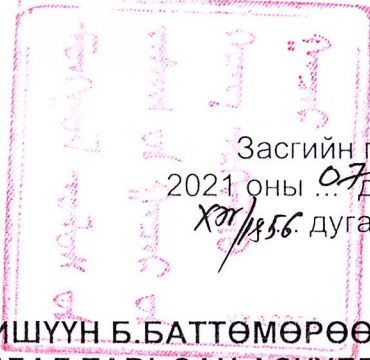
Хавсралт: 6 хуудастай.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Ц.НЯМДОРЖ

000021509747

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
2021 оны 07 дугаар сарын 22 ны өдрийн
Хар/1856 дугаар албан бичгийн хавсралт

**УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН Б.БАТТӨМӨРӨӨС МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙДАД ТАВЬСАН АСУУЛГЫН ХАРИУ**

Асуулга 1. Шинээр арилжааны нөхцөлтэй гадаад зээл авахаа зогсоосноор төсөвт үзүүлэх дарамт буурч, энэ онд зээлийн хүүгийн зардал төсвийн зарлагын 7.1 хувь, 2022 онд 6.2 хувь болох зорилт, тооцоолол бий. Энэ зорилт, тооцоолол хангагдаж байгаа эсэх талаар болон уг зорилтыг хангахын тулд ямар арга хэмжээ авч байгаа талаар

Бодлогын арга хэмжээ: Засгийн газрын зүгээс Улсын Их Хурлын 2019 оны 55 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2019-2022 оны стратегийн баримт бичиг”-т тусгагдсан дунд хугацааны зорилтын хүрээнд “Засгийн газрын гадаад, дотоод үнэт цаас, зээлийн үндсэн болон хүүгийн төлбөрүүдийг эдийн засаг, төсөвт дарамт учруулахгүйгээр төлж дахин санхүүжилтийн эрсдэлийг бууруулах бодлого”-ыг баримтлан ажиллаж байна.

Хэрэгжилт: Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2019-2022 оны стратегийн баримт бичигт заасан 1 дүгээр зорилтын хүрээнд Засгийн газар 2020 оны 9 дүгээр сарын 28-ны өдөр 600.0 сая ам.долларын “Номад” бондыг 5.125 хувийн хүүтэйгээр олон улсын зах зээлд арилжаалж 2021 оны 4 дүгээр сард төлөгдөх хуваарьтай 500.0 сая ам.долларын Мазаалай бонд, 2022 оны 12 дугаар сард төлөгдөх хуваарьтай 1.0 тэрбум ам.долларын Чингис бондын тодорхой хэсгийг тус тус буцаан худалдан авч өрийн зохицуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн. Түүнчлэн Монгол Улсын эдийн засаг 2020 онд 5.3 хувийн агшилттай, зээлжих зэрэглэл В түвшинтэй байгаа цар тахлын хэцүү цаг үед бид “Century” төслийн хүрээнд түүхэндээ хамгийн бага түвшний хүүтэйгээр буюу 6 жилийн хугацаатай 3.5 хувийн хүүтэй 500 сая ам.доллар, 10 жилийн хугацаатай 4.45 хувийн хүүтэй 500 сая ам.доллар, нийт 1.0 тэрбум ам.долларын өрийн зохицуулалтыг амжилттайгаар хэрэгжүүлж, ирэх 2 жилийн өр төлбөрийг дахин санхүүжилт хийж өрийн зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн.

2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 1,159.3 тэрбум төгрөг, үүнээс үндсэн төлбөрт 804.3 тэрбум төгрөг, хүүгийн төлбөрт 355.0 тэрбум төгрөгийг төлж барагдуулсан. Гадаад зээлийн төлбөрт 426.6 тэрбум төгрөг, гадаад үнэт цаасны төлбөрт 377.7 тэрбум төгрөг, дотоод үнэт цаасны төлбөрт 64.0 тэрбум төгрөгийг тус тус төлсөн. Том дүнтэй төлбөрүүдээс дурдвал, Засгийн газрын 2016 оны 3 дугаар сард авсан “Кредит Свисс” банкны 6.5+LIBOR 6 сар хувьсах хүүтэй 250.0 сая ам.долларын арилжааны нөхцөлтэй зээлийн үлдэгдэл 60.0 сая ам.долларын үндсэн төлбөрийг хүүгийн төлбөрийн хамт нийт 61.9 сая ам.доллар буюу 176.4 тэрбум төгрөгийг төлсөн. Мөн 2016 оны 4 дүгээр сард арилжаалсан 10.875 хувийн хүүтэй 500.0 сая ам.долларын Мазаалай бондын үлдэгдэл болох 132.6 сая ам.долларын үндсэн төлбөрийг хүүгийн төлбөрийн хамт нийт 139.9 сая ам.доллар буюу 398.3 тэрбум төгрөгийг төлж барагдуулсан. 2021 оны эхний улиралд шинээр арилжааны нөхцөлтэй өр үүсгэлгүй хуучин үүссэн хүүгийн түвшин өндөртэй өрийг шийдвэрлэх өрийн зохицуулалтын арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж байгаа болно.

Шинээр арилжааны нөхцөлтэй гадаад зээл авахаа зогсоосноор төсөвт үзүүлэх дарамт буурч 2021 оны төсвийн тодотголоор зээлийн хүүгийн зардал төсвийн зарлагын 6.1 хувьтай тэнцэхээр байна.

Асуулга 2. Цаашид энэ чиглэлээр эрсдэлээс сэргийлж, нөөц бий болгох, гадаад өрийг өсгөхгүй барьж, бууруулах чиглэлээр ямар бодлого баримтлан ажиллаж байгаа талаар

Бодлогын арга хэмжээ: Засгийн газрын зүгээс Улсын Их Хурлын 2019 оны 55 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2019-2022 оны стратегийн баримт бичиг”-т тусгагдсан дунд хугацааны зорилтуудын хүрээнд “Төсвийн сахилга бат, санхүү мөнгөн хөрөнгийн удирдлагыг сайжруулах бодлогыг тууштай үргэлжлүүлэх замаар төсвийн алдагдал болон шинээр зээллэг үүсгэх хэрэгцээг бууруулах бодлого”-ыг баримтлан ажиллаж байна.

Хэрэгжилт: Улсын нийт гадаад өрийн үлдэгдэл 2021 оны эхний улирлын байдлаар 32.5 тэрбум ам.долларт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 6 хувиар буюу 1,970 сая ам.доллараар нэмэгдэж, Засгийн газрын өрийн үлдэгдэл 8.45 сая ам.долларт хүрсэн байна.

Гадаадаас авсан арилжааны нөхцөлтэй зээллэгийн хүрээнд өнгөрсөн 9 дүгээр сард олон улс дахь зах зээлд 600 сая ам.доллартай тэнцэх өрийн зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. 2021 оны 6 дугаар сарын сүүлээр “Century” төслийн хүрээнд хугацаа тулаад байсан Чингис болон Гэрэгэ бондын 1.0 тэрбум ам.долларын өр төлбөрийг түүхэндээ хамгийн бага түвшний хүүтэйгээр дахин санхүүжилт хийж өрийн зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Монгол Улс 2011-2012 онд эдийн засгийн өсөлт 17.3 болон 12.3 хувьтай, зээлжих зэрэглэл өнөөгийн түвшнээс 2 зэрэглэл дээгүүр байсан эдийн засгийн оргил үедээ 10 жилийн хугацаатай, 5.125 хувийн хүүтэй, 1 тэрбум ам.долларын Чингис бондыг гаргасан бөгөөд энэхүү бондын эргэн төлөлт нь ирэх жил хийгдэх байсан. Энэ удаад Монгол Улсын эдийн засаг 2020 онд 5.3 хувийн агшилттай, зээлжих зэрэглэл В түвшинтэй байгаа цар тахлын хэцүү цаг үед бид “Century” төслийн хүрээнд түүхэндээ хамгийн бага түвшний хүүтэйгээр буюу 6 жилийн хугацаатай 3.5 хувийн хүүтэй 500 сая ам.доллар, 10 жилийн хугацаатай 4.45 хувийн хүүтэй, 500 сая ам.доллар, нийт 1.0 тэрбум ам.долларын өрийн зохицуулалтыг амжилттайгаар хэрэгжүүлж, ирэх 2 жилийн өр төлбөрийг шийдсэн. Засгийн газар хугацаа тулсан, өндөр дүнтэй гадаад өр төлбөрийг хойшлуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн нь төсөв, төлбөрийн тэнцэлд ирэх жилүүдэд үүсэх байсан өрийн дарамтыг бууруулж, гадаад валютын ханшийг тогтвортой барихад эерэг нөлөө үзүүлэх төдийгүй Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг сайжруулахад чухал нөлөөтэй юм.

Үр дүн: Засгийн газар нэг болон олон талт зээлдүүлэгч байгууллага, олон улсын хөрөнгө оруулагчдаас авсан хөнгөлөлттэй болон арилжааны нөхцөлтэй зээллэгийн төлбөрийг ийнхүү дотоодын эх үүсвэрээр эдийн засаг, төсөв, төлбөрийн тэнцэлд дарамт багатайгаар төлж барагдуулснаар хөрөнгө оруулагчдын Монгол улсад итгэх итгэлийг нэмэгдүүлж, Монгол улсын эдийн засаг, төлбөрийн тэнцлийн талаарх эерэг хүлээлтийг үүсгэн, цаашид зээлжих зэрэглэлийг нэмэгдүүлэх, гадаад санхүүжилтийн өртгийг бууруулах зэрэг эерэг нөлөөллийг үзүүлэхээр байна.

Асуулга 3. Гадаад зах зээл дээр уул уурхайн бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн үнэ өндөр байгаа энэ үед өрийг барагдуулах чиглэлээр Засгийн газраас ямар бодлого баримтлан ажиллаж байгаа талаар

Бодлогын арга хэмжээ: Засгийн газрын зүгээс Улсын Их Хурлын 2019 оны 55 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2019-2022 оны стратегийн баримт бичиг”-т тусгагдсан дунд хугацааны зорилтуудын хүрээнд өр төлбөрийг төсөв, эдийн засагт дарамт учруулахгүйгээр төлж, дахин санхүүжилтийн эрсдэлийг бууруулах, арилжааны нөхцөлтэй гадаад зээллэг болон болзошгүй өр